

Ново инвалидско законодавство: II књига, 1930.

Садржај

- 1) **Закон** о изменама и допунама Инвалидског закона од 4. јула 1929. године
- 2) **Правилник** за извршење Инвалидског закона
- 3) **Решење** ДРБр. 221500/29. год. о додатцима на скупоћу члановима породица ратних инвалида
Образац за пријаву
- 4) **Таблице:**
I Износ инвалид. потпоре удова у рату погинулих, умрлих и несталих ратника, које не примају пензију

II Износ инвалид. потпоре удова у рату погинулих, умрлих и несталих ратника, које по спец. законима имају права на пензију

III Износ инвалид. потпоре удова умрлих инвалида V и VI групе

IV Износ инвалид. потпоре сирочади ратника

V Износ инвалид. потпоре сирочади умрлих инвалида V и VI групе

VI Износ новчане помоћи родитеља

VII Износ инвалиднине подофицира

5) **Седишта** инвалидских судова

6) **Напомене** о важнијим одредбама ранијих инвалидских закона

I Рокови по ранијим законима

II Поновно суђење

III Ревизија инвалидских потпора у 1923. год.

364.324
(497.1)

ЉУБОМИР ХОФМАНОВИЋ
Начелник Општег одељења
за социјалне политике и народног здравља

Н О В О ИНВАЛИДСКО ЗАКОНОДАВСТВО

II. КЊИГА

ЗАКОН

О

изменама и допунама Инвалидског закона
од 4. јула 1929. године

ПРАВИЛНИК

за извршење Инвалидског закона

РЕШЕЊЕ

о додатцима на скупоћу члановима породица
ратних инвалида

ТАБЛИЦЕ

инвалидских потпора удова и сирочади и т. д.

БЕОГРАД.

Штампарија „Скерлић“, М. Н. Цветановића — Телефон 7-11.
1930.

Уведено у нови инвентар бр. 2160
1 јануара 1942 год.

Београд.

ЉУБОМИР ХОФМАНОВИЋ

Начелник Општег одељења

Министарства социјалне политике и народног здравља

Н О В О ИНВАЛИДСКО ЗАКОНОДАВСТВО

II. КЊИГА

ЗАКОН

О

изменама и допунама Инвалидског закона
од 4. јула 1929. године

ПРАВИЛНИК

за извршење Инвалидског закона

РЕШЕЊЕ

о додатцима на скупоћу члановима породица
ратних инвалида

ТАБЛИЦЕ

инвалидских потпора удова и сирочади и т. д.

БЕОГРАД.

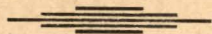
Штампариа „Скерлић“, М. К. Цветановића — Телефон 7-11.
1930.

САДРЖАЈ

	Страна
1) Закон о изменама и дојунама Инвалидског закона од 4. јула 1929. године	1
2) Правилник за извршење Инвалидског закона.	11
3) Решење ДРБр. 221500/29. год. о додатцима на скупоћу члановима породица ратних инвалида.	31
Образак за пријаву	37
4) Таблице:	
I Износ инвалид. потпоре удова у рату погинулих, умрлих и несталих ратника, које не примају пензију	38
II Износ инвалид. потпоре удова у рату погинулих, умрлих и несталих ратника, које по спец. законима имају права на пензију	38
III Износ инвалид. потпоре удова умрлих инвалида V и VI групе	39
IV Износ инвалид. потпоре сирочади ратника.	39
V Износ инвалид. потпоре сирочади умрлих инвалида V и VI групе	40
VI Износ новчане помоћи родитеља	41
VII Износ инвалиднине подофицира	41
5) Седишта инвалидских судова	42
6) Напомене о важнијим одредбама ранијих инвалидских закона.	

I Рокови по ранијим законима	43
II Поновно суђење	44
III Ревизија инвалидских потпора у 1923. год.	45
7) Садржај I. књиге новог инвалидског законодавства	48

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народног
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра социјалне политике и народног здравља, а по саслушању Претседника Нашег Министарског савета, прописујемо и проглашујемо:

ЗАКОН

о

**изменама и допунама Инвалидског закона
од 4 јула 1929 године**

§ 1.

Одељку I § 6 додати на крају засебан став:

„Ратни инвалиди имају право на државну заштиту и помоћ по тачкама 3, 4, 5, 6 и 8 без обзира на имовно стање, у колико овим Законом није друкчије одређено. Право на пријем инвалиднине и на остале врсте заштите и помоћи по овоме Закону имају само под условом, да су сиромашног стања.“

На крају § 6 додати засебан став:

„Право на пријем инвалидске потпоре, односно новчане помоћи, као и на остале врсте заштите и помоћи по овом Закону имају породице и родитељи поред осталих услова и под условом, да су сиромашног стања.“

= Постављено *правило*, да *рајни инвалид*, без *обзира на имовно стање*, има право на: протезе, бесплатно лечење, обуку, посредовање рада и првенство у добијању државне или самоуправне службе и бесплатни подвоз кад путује на лечење, у ортопедски завод, на преглед и обуку, или се одатле враћа кући.

На издржавање у инвалидском дому, на пријем инвалиднине, на помоћ за оснивање или побољшање самосталног привредног положаја и на гробне трошкове, ратни инвалид има право *само ако је сиромашан*.

Поставља се још и опште *правило*, да *породице и родитељи*, који нису сиромашни, немају никаква *права по инвалидском закону*.

Види коментар § 6. Инвалидског закона од 4.-VII.-1929. године у издању Љуб. Хофмановића, начелника Министарства социјалне политике и народног здравља.

§ 2.

§ 12 додају се у почетку ова два става:

„Сиромашни ратни инвалиди I групе имају право на специјални лични додатак за негу. Овај додатак износи код обвезника (каплара и редова) и код подофицира 700.— динара месечно, а код нижих и виших официра, капелника и војних свештеника 800.— динара месечно.

Немају права на овај специјални додатак:

а) инвалиди који примају пензију из државне или самоуправне касе и

б) инвалиди за време, док су бесплатно смештени у инвалидском дому или болници.“

= Потребна и праведна допуна у корист сиромашних ратних инвалида са 100% онеспособљености, а уз то им је за обичан живот *потребна и туђа помоћ* (губитак обеју ногу, слепило, обострана парализа и т. д.), с обзиром на укупне припадљености по Инвалидском закону од 1925. године. Овај специјални додатак за негу је *лични* и инвалид

ће га уживати уз инвалиднину и додатке на скупшћу за чланове породице од 1. јануара 1930. г. Овај *специјални додатак досуђују инвалидски судови уз инвалиднину*. Услови за уживање су: да је сиромашан, да је из I. групе инвалида, да не прима пензију из државне или самоуправне касе и да није бесплатно смештен у инвалидском дому или болници.

Види § 8. овога Закона и §§ 7., 8., 11. и 12. Инвалидског закона од 4-VII-1929. год., као и Упутство за процену привредне неспособности ратних инвалида.

§ 3.

У првом ставу § 37 реч: „њихове“ заменити речју: „своје“.

= Овом изменом исправљена је стилистичка грешка, јер се смрт односи на погинулог, умрлог, несталиг сина — храниоца, пошто су родитељи надживели сина и од њега доводе право, које им се признаје.

Види коментар § 37. Инвалидског закона од 4.-VII-1929. год. у издању начелника Љуб. Хофмановића.

§ 4.

У првом ставу § 39 изоставити речи: „при дивизијским војним болницама“ и заменити речима: „суперревизијске комисије при штабу команде дивизијске области“.

= Ова измена била је потребна с тога, што се суперревизијска комисија налазила и налази при штабу команде дивизијске области, а не при дивизијској војној болници.

§ 5.

У последњем ставу § 50 изоставити речи: „суперревизијској комисији при дивизијској војној болници“ и заменити речима: „суперревизијске комисије при штабу команде дивизијске области“.

= Разлог овој измени поменут је код § 4. овог Закона.

§ 6.

У првом ставу § 65 иза речи: „постављају: један активни“ додати: „или пензионисани“.

— Овом допуном омогућује се постављање *пензионисаних* судија Касационог или Апелационог суда за чланове Вишег инвалидског суда.

§ 7.

§ 98 мења се и гласи:

„За стицање права на инвалиднину, инвалидску потпору и новчану помоћ, поред осталих услова предвиђених овим Законом, узима се у обзир и имовно стање према порезу по првом ставу § 99.

Код ратног инвалида узима се порез који је у време онеспособљења плаћао на своју личну имовину, па ако је тада био у задрузи, и онај део задружног пореза који је тада припадао на његовог оца са пунолетним синовима, односно ако отац тада није био у животу, онај део пореза, који је припадао на инвалида.

Код породице и родитеља погинулих, умрлих или несталих ратника, или умрлих ратних инвалида, узима се порез који је покојник у времену смрти или нестанка плаћао на своју личну имовину, па ако је тада покојник био у задрузи, и онај део задружног пореза који је тада припадао на његовог оца, односно ако отац тада није био у животу, онај део пореза који је припадао на лице од кога доводе своје право.

Као задруга сматра се заједница живота и имања оца са пунолетним синовима, а тако исто и породице ратника, који су у рату погинули, умрли или нестали и породице умрлих ратних инвалида.“

— Даје јаснију стилизацију § 98. Инвалидског закона од 4-VII-1929. год. За основу се узео онај део задружног пореза, који припада на оца са пунолетним синовима, односно ако у времену онеспособљења или смрти ратника његов отац није био у животу, онај део задружног пореза, који је припа-

дао на ратника. Овиме је успостављен континуитет са ранијим законским прописима и створена праведнија основа за одређивање сиромашног стања, у случајевима где постоји било задруга по грађанском или специјалном закону. Одредило се је, дакле, једно и исто мерило за све крајеве Државе.

Види § 8. овога Закона, као и §§ 11., 12., 32., 33., 37., 99. и 112. Инвалидског закона од 4. јула 1929. год.

§ 8.

Трећи став § 99 мења се и гласи:

„На право пријема инвалиднине не утиче порез, који плаћају лични инвалиди на своје плате, пензије и на њихове додатке, ако их примају на самоуправној каси, без обзира на величину ових прихода, као ни порез који плаћају лични инвалиди на своје пензије и на њихове додатке, ако их примају на државној каси, без обзира на величину ових прихода. На право пријема инвалидске потпоре не утиче ни порез, који плаћају породице на пензије и додатке, ни величина ових прихода, ако их примају на државној или самоуправној каси и по лицу од кога доводе право на пензију и инвалидску потпору.“

Трећи став § 99 има се сматрати као други став, а други став § 99 има се сматрати као трећи став § 99.

На крају § 99 додати засебан став:

„При оцени сиромашног стања, порези из другог и трећег става и порези на приходе из четвртог става овога параграфа не сабирају се са порезима из првог става.“

— У суштини је законодавно тумачење § 99. Инвалидског закона од 4. јула о. г. у смислу, да приходи од несамосталног рада из 3. става, — с обзиром на одредбе последњег става, — не утичу на право пријема инвалиднине и инвалидске потпоре ни величином, ни порезом који се плаћа на ове приходе. Размештај 2. и 3. става био је потребан ради систематског распореда самих одредаба. Тумачење, да се порези из 2., 3. и 4. става не кумулирају са

порезом из 1. става, логична је последица принципа, да на право пријема инвалидских принадлежности утичу само порези из 1. става и величина прихода од самосталног рада из последњег става.

Види § 7. овога Закона и §§ 11., 12., 32., 33., 37., 73. и 112. Инвалидског закона од 4. јула 1929. год.

§ 9.

У последњем ставу § 101 речи: „до 1 децембра 1929 године“ заменити речима: „до 31 децембра 1929 године закључно“ и речи: „до краја тога месеца“ заменити речима: „до 31. јануара 1930 године“.

— Продужење ових рокова последица је допуна §§ 104. и 108. Инвалидског закона од 4. VII. о. г. Види §§ 12. и 15. овога Закона.

§ 10.

Последњем ставу § 102 додаје се реченица: „више примљена разлика између старих и признатих нових принадлежности неће се наплаћивати“.

— Оправданост ове допуне произилази из чињенице, што лица заштићена Инвалидским законом примају „старе принадлежности“ на основу уверења, која им изда суд по § 105. тога Закона.

§ 11.

Под тачком 11 § 103 изоставити речи „и 40%“, а место ових ставити запету и додати: „40 и 50%“.

— Од 1. октобра 1929. год. престаје тећи инвалидска потпора и *породицама и родитељима умрлих ратних инвалида од 50% онеспособљености*, што је логична последица одредбе последњег става § 32. Инвалидског закона. Породице и родитељи умрлих ратних инвалида од 30, 40 и 50% неспособности, — јер овај Закон не познаје инвалида од 20% онеспособљености, — не само да немају право на инвалидску потпору, него у опште не уживају никакву помоћ, ни заштиту; долазе дакле у исти положај као несиромашне породице и родитељи погинулих, умрлих и несталих *ратника*.

§ 12.

У првом ставу § 104 после речи: „на пријем инвалиднине“, а у место речи: „и новчане потпоре“ долази запета и речи: „инвалидске потпоре и новчане помоћи“. На место речи: „донео решење о задобивеном“ ставити: „решавао у првом степену о томе“.

После првог става § 104 додаје се нов став: „Остала лица која сматрају, да имају ма које право по овоме Закону и после 1 октобра 1929 године, такође су дужна ради признања тога права, да се пријаве суду, који им је у првом степену био признао право по ранијим законским прописима.“

— Донето ради јасности, како би се пријава за превођење на Инвалидски закон од 4.VII. о. г. поднела суду, који је решавао у првом степену. То с тога, да се услед рђавог тумачења не би схватило, да се пријаве имају подносити Вишем инвалидском суду у случају ако је овај решавао у другом и последњем степену.

Додат нови став § 104. Инвалидског закона налаже дужност свима лицима, која по томе Закону немају више право на пријем инвалиднине (на пр.: инвалид у активној државној служби, кад инвалид плаћа порез преко одређеног цензуса, т. ј. кад није сиромашан, кад је откупио инвалиднину, или удова инвалидску потпору), а *задржавају право на извесне врсте заштите или помоћи, да се ипак пријаве надлежном суду ради признања тих права.*

§ 13.

§ 105 додаје се други став: „По неблагоприятно поднетим пријавама за издавање уверења по првом ставу § 104 као и по пријавама за признавање права по другом ставу § 104 овога Закона, суд неће доносити никакву одлуку, већ ће их по завођењу у деловодни протокол доставити, заједно са предметима, Инвалидском суду на надлежни поступак“.

— Ова допуна се јавља као последица допуне § 104. Инвалидског закона.

§ 14.

Први став § 107 мења се и гласи:

„Инвалидски судови расправљаће све добивене не-свршене предмете по § 101 и 106 овога Закона, а потом и првенствено расматраће предмете по којима су издата уверења по § 105 овога Закона за продужење исплате и после 1. октобра 1929 год.; затим предмете по којима је одбијено издавање уверења по § 105 овога Закона и предмете лица, поменутих у другом ставу § 108; предмете, по којима су по другом ставу § 104 овога Закона поднете пријаве, и најзад предмете, по којима су неблаговремено поднете пријаве, по § 104 и 108 овога Закона.

Инвалидски судови при оцени своје надлежности и благовремености пријаве поступиће по §§ 68 и 69 овога Закона.

По оцени поднетих и накнадно прибављених докумената и самог предмета суд ће донети ново решење о признавању или непризнавању права на пријем инвалидине, инвалидске потпоре и новчане помоћи, односно о признавању или непризнавању појединих права на државну заштиту и помоћ по овоме Закону.“

У претпоследњем ставу § 107 иза речи: „и новчане помоћи“ ставити запету и додати: „односно право на коју врсту заштите и помоћи по овоме Закону“.

Последњем ставу § 107 додаје се реченица: „Повраћај инвалидских принадлежности, примљених од 1 октобра 1929 године до дана обуставе неће се тражити.“

— Ове измене су такође последица измене § 104. Инвалидског закона.

Допуна последњег става § 107. поменутог Закона је потребна са разлога, што је исплата извршена на основу извршног судског акта, што произлази из § 105. истога Закона.

§ 15.

Први став § 108 мења се и гласи: „Подношење пријаве по § 104 овога Закона има бити закључно са

31 децембром 1929 године. Пропуштање овога рока има за последицу застарелост сваког права по овоме Закону.

Последњи дан за подношење пријаве надлежном суду за превођење на Инвалидски закон од 4. јула 1929. год. је 31. децембар 1929. год. закључно. Ко до тога дана не поднесе пријаву, неповратно губи за увек сва права.

Пријава се мора поднети до реченог рока чак и онда, ако се нису могли прибавити потребни документи, у коме случају у пријави назначити шта ће се још накнадно приложити.

§ 16.

На крају § 113 додаје се реченица: „Ови инвалиди не подносе пријаву по § 104 овога Закона.“

— Ова допуна чини изузетак од правила изложеног у другом ставу § 12. овога Закона. Ратни инвалиди, који су због болести задобивених у рату за такве признати по одредбама Инвалидског закона од 1925. године, пошто по Инвалидском закону од 4. јула 1929. године имају једино право на бесплатно лечење — не подносе пријаву за превођење.

§ 17.

Овај Закон ступа у живот од дана када га Краљ потпише, а обавезну снагу добија, када се обнародује у „Службеним новинама“.

4 децембра 1929. год.

Београд.

АЛЕКСАНДАР с. р.

Министар социјалне политике
и народног здравља,

Д-р М. Дринковић с. р.

Видео и ставио Државни печат,

Чувар Државног печата,

Министар правде,

Д-р М. Сршкић с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова,

Почасни ађутант Њ. В. Краља,

Дивизијски ђенерал,

Пет. Живковић с. р.

— Закон је обнародован у „Службеним новинама“ од 7. децембра 1929. год., Бр. 288.—СХVIII.

На основу § 116. Инвалидског закона у споразуму са Министром војске и морнарице и Министром финансија, прописујем

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗВРШЕЊЕ ИНВАЛИДСКОГ ЗАКОНА

Чл. 1.

(§ 1.)

Породице и родитељи ратника, сем оних из § 5. овога Закона, који су за време рата у ропству умрли, имају такође право на државну заштиту и помоћ, ако испуњавају и остале услове овога Закона.

Као умрли ратни инвалиди сматрају се они ратници, који су окатегорисани као ратни инвалиди и као такви признати правоснажним решењем, па доцније умрли.

Чл. 2.

(§ 4.)

Диagnoза на основу које се према тачци 2. § 50. одређује проценат онеспособљености за привредни рад, има обухватити ране, повреде, озледе, поменуте у § 4., као и оболења и болести, које су услед ових рана, повреда и озледа наступиле без сопствене кривице ратника.

Ратници — заробљеници онеспособљени у ропству, за време рата, сматрају се као онеспособљени у рату, ако нема доказа да је онеспособљеност наступила њи-

ховом кривицом, а за њих не постоје случајеви из тач. 1) под а), б) и в) § 5. овога Закона.

Чл. 3.
(§ 7.)

Трећина инвалиднине која припада лично инвалиду I групе смештеном у инвалидском дому, не може се употребити за покриће трошкова за лечење, лекове и издржавање. Његова породица примаће поред остале две трећине његове инвалиднине и породичне додатке, предвиђене § 12.

Пропис другог става § 7. има се примењивати на инвалиде I групе у случајевима, кад се налазе на бесплатном издржавању у душевним болницама.

Чл. 4.
(§ 11.)

Радници, надничари, дневничари и други слични службеници, намештени код државних власти, установа и предузећа, односно код самоуправних власти, установа и предузећа, а који своје принадлежности примају одсеком, дневно, недељно, петнаестодневно или месечно, имају право без обзира на такво примање на целу инвалиднину, без додатака на чланове породице. Оваква служба не сматра се као државна или самоуправни служба у смислу другог и последњег става § 11.

Овај службени однос утиче на право на пријем инвалиднине само у случају, када приходи од овог односа прелазе максимиране приходе, наведене у четвртом ставу § 99., с обзиром на први став § 11.

Чл. 5.
(§ 13.)

Инвалид, који тражи протезу и друга ортопедска средства, поднеће управнику ортопедског завода у овереном препису инвалидско уверење и извршно судско решење, којим му је признато право на државну заштиту и помоћ.

Чл. 6.
(§ 14.)

Решење по последњем ставу § 14. доноси управник ортопедског завода на основу мишљења стручне комисије. На ово решење нема места жалби.

Чл. 7.
(§§ 16. и 17.)

Инвалид, који тражи бесплатно лечење и лекове или бесплатну лекарску помоћ, поднеће надлежном лекару, односно санитетској установи у овереном препису инвалидско уверење и извршно судско решење, којим му је признато право на државну заштиту и помоћ.

Чл. 8.
(§ 20.)

Упутства како имају поступати инвалиди и управе купалишта (бања) и климатских лечилишта, издаваће се сваке године пре почетка сезоне.

Чл. 9.
(§ 25.)

Ратни инвалиди, којима је раније признато право на инвалиднину, када буду стављени у пензију, имају право по последњем ставу § 25. понова тражити регулисање инвалиднине, односно принадлежности по овоме Закону, према њиховом чину, односно звању, које буду имали у времену пензионисања.

Чл. 10.
(§ 29.)

Инвалиди, којима је извршен откуп инвалиднине, немају права на помоћ по § 29.

Чл. 11.
(§ 30.)

Сиромашни ратни инвалиди I групе са својим пратиоцима такође имају право на бесплатан подвоз колима и при повратку кући.

Чл. 12.
(§ 31.)

Породица умрлог инвалида, коме је извршен откуп инвалиднине, нема права на помоћ по првом и другом ставу § 31.

Помоћ по првом ставу § 31. исплаћиваће се из кредита отвореног за редовне исплате инвалиднине и додатака, а двомесечни износ личне инвалиднине, без додатака, по другом ставу § 31. исплаћиваће се према тач. њ) § 90. из прихода „Народног инвалидског фонда.“

Уз молбу по другом ставу § 31. приложиће се:

1.) Оверени препис судског решења према коме је умрли ратни инвалид примао инвалиднину;

2.) Уверење о сиромашном стању, према § 99.;

3.) Умрлица ратног инвалида; и

4.) Уверење надлежне општинске власти, да је удова законита жена умрломе ратном инвалиду и да је живела са њим у заједници до његове смрти.

Молбу за помоћ са документима под 1), 2), 3) и 4) подноси законита жена умрлог ратног инвалида. Ако умрли ратни инвалид нема жене, или иста није са њим живела у заједници, онда молбу подноси одређени старатељ. Уз молбу се прилаже: извод из матица рођених за децу, односно докуменат о адопцији детета и уверење надлежне општинске власти, да се је покојник старао о њима до своје смрти.

Чл. 13.
(§ 32.)

Одредба другог става § 32. односи се само на оне породице, које примају пензију по лицу од кога доводе право на инвалидску потпору.

Одредбе другог и трећег става § 11. овога Закона важе и за удове кад се налазе у активној, државној или самоуправној служби, ако се већ на њих не могу применити одредбе чл. 4. овога правилника. Ако и док при-

мају као активни службеници уз своје месечне принадлежности додатак на скупоћу за децу, немају право ни на пријем инвалидске потпоре за ову децу.

Породице које у смислу §§ 98. и 99. нису сиромашног стања, као и породице умрлих ратних инвалида VII., VIII. и IX. групе немају права на државну заштиту и помоћ.

Чл. 14.
(§ 37.)

Родитељи, који немају права на пријем новчане помоћи, немају права ни на остале врсте државне заштите и помоћи по овоме Закону.

Чл. 15.
(§ 44.)

Одредбе § 44. односе се и на жену погинулог, умрлог и несталог ратника.

Чл. 16.
(§ 47.)

Војничке документе из става после тач. 6. § 47 овога Закона молилац може поднети и у овереном препису.

Чл. 17.
(§ 48.)

Жалба по другом ставу § 48. предаје се, у року од 15 дана по пријему писменог решења, команданту војног округа, који је донео решење у првом степену, аналогно § 54. овога Закона.

Чл. 18.
(§ 49.)

Лекаре и преставника местне управне или општинске власти одређује командант војног округа, по претходном споразуму са надлежним властима.

Чл. 19.
(§ 50.)

Комисија за преглед инвалида доноси одлуку већином гласова, на основу сагласног мишљења лекара о дијагнози. Ако се лекари не сагласе у дијагнози, комисија за преглед инвалида не може доносити никакву одлуку. У овом случају командант војног округа дужан је да ратника са предметом упути суперревизијској комисији претпостављене команде дивизијске области на преглед и даљи поступак. Командант војног округа поступиће на исти начин, ако се у комисији поделе чланови.

Чл. 20.
(§ 73.)

Поновно суђење према § 73. за случајеве предвиђене у § 39. може се тражити и без обзира на рок, кад год наступи повећање степена неспособности.

Чл. 21.
(§ 77.)

Жалба по првом ставу § 77. подноси се власти против чијег је решења управљена.

Пропис последњег става § 77. односи се и на жалбе, које се предају војним властима.

Чл. 22.
(§ 98.)

Лицима, која су према § 98. и према првом, другом и трећем ставу § 99. сиромашног стања и испуњавају остале услове овога Закона, али им приходи по четвртом ставу § 99. прелазе одређени износ, досудиће се инвалидске принадлежности с тим, да немају права на пријем истих, све док им ови приходи буду прелазили одређени износ.

Чл. 23.
(§ 99.)

Као самци сматрају се и удовац или удова, који немају деце поменуте под тач. 3.) § 40.

Сва лица, која имају деце, поменуте под овом тачком, сматрају се сиромашним, ако им месечни приход у новцу и у натури не прелази суму од 2.200.— динара и уз то још за свако такво дете по четири стотине дин.

У случајевима, да је који порески објекат привремено ослобођен од порезе, цензус првог става § 99. одређује се према прописима претпоследњег и последњег става члана 3. Закона о непосредним порезима, који гласе:

„Привремено ослобођени порез разрезује се и уноси у целокупно задужење дотичног пореског обвезника, па се тај део пореза, с позивом на односно ослобођење, једновремено расходује пореском обвезнику.

У свима случајевима, кад се на основу висине пореског задужења (порески цензус) стичу или губе каква права, узима се у обзир целокупно задужење дотичног пореског обвезника, у смислу претходног става.“

Чл. 24.
(§§ 100. и 101.)

Као несвршени предмети имају се нарочито сматрати:

1) Предмети поменути у чл. 103. Инвалидског закона од 1925. год. и у опште предмети по којима је тражено прво суђење, а по којима решење до 13. јула 1929. године није постало извршено;

2.) Они предмети, по којима је тражено превођење на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925. године, а решење по овоме тражењу до 13. јула 1929. године није постало извршено;

3.) Они предмети, поменути у трећем ставу чл. 105. и у чл. 106. и 107. Инвалидског закона од 1925. године, по којима ново решење до 13. јула 1929. године није постало извршено;

4.) Они предмети, поменути у претпоследњем ставу чл. 105. Инвалидског закона од 1925. године, по којима разлози за коначну обуставу нису саопштени интересо-

ваној страни, или решење о обнови поступка није постало извршно, или решење по главној ствари није постало извршно;

5.) Предмети по којима су Виши инвалидски судови у Београду, Загребу и Сарајеву донели решење по главној ствари, ако је потребно да се учини исправка овога решења, а исто није примљено у Вишем инвалидском суду на исправку пре 15. јула 1929. год.

Решење нижег суда, које је подлежало расматрању Вишег инвалидског суда само по благовременој жалби, а на које жалба у опште није поднета, или није благовремено поднета, постаје извршно по истеку рока за подношење жалбе, ако је овај рок истекао пре 13. јула 1929. године. Ако овај рок истиче 13. јула 1929. године, или доцније, решење не постаје извршно; овакав предмет има се дакле сматрати као несвршен.

Чл. 25.
(§ 102.)

Оним лицима, која нису преведена на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925. године, а којима је на основу чл. 102. Инвалидског закона од 1925. године била привремено продужена исплата инвалидских принадлежности, досуђених им по ранијим законима — исплата ових принадлежности има се обуставити од 1. октобра 1929. године па све док извршним решењем инвалидског суда по § 107. новог Закона не буду преведена на нове принадлежности.

Лицима, којима према овоме параграфу буде продужена исплата и после 1. октобра 1929. године, а која до 1. јануара 1930. године не буду преведена на нове принадлежности, исплаћиваће се и даље инвалиднина, инвалидска потпора и додатци, било лични, било породични, досуђени извршним решењима по одредбама Инвалидског закона од 1925. године. По извршеном превођењу извршиће се обрачун и исплатити евентуална

разлика, рачунајући од 1. јануара 1930. године. Ако примљене принадлежности по Инвалидском закону од 1925. год. буду веће од принадлежности по Инвалидском закону од 1929. године, разлика се неће наплаћивати.

Инвалидски судови при штабовима дивизијских области достављаће првог и петнаестог сваког месеца надлежној финансијској власти списак преведених лица. На основу ових спискова финансијске власти обуставиће исплату принадлежности по Инвалидском закону од 1925. године све док им интересована лица не буду поднела оверен препис извршног решења о превођењу на нове принадлежности.

Чл. 26.
(§ 103.)

Право на све врсте заштите и помоћи, побројане у § 6., губе првог октобра 1929. године по самом Закону без поновног суђења:

- 1.) Лица наведена у првом ставу тачке 1., у тачци 2., у првом ставу тачке 3. § 103.;
- 2.) Лица, која су доводила своје право од ратних инвалида наведених у тач. 5. § 103.;
- 3.) Лица, наведена у тач. 6. и 8. § 103. као и лица која су од ових доводила своје право;
- 4.) Лица наведена у тач. 10., 11., 12. и 13. § 103.

Личним ратним инвалидима, наведеним у тач. 4. § 103., инвалиднина такође престаје тећи 1. октобра 1929. године. Ако ови инвалиди не губе право на остале врсте државне заштите и помоћи из § 6. по коме другом основу, задржавају ова права и даље, у колико нису условљена сиромашним стањем.

Свима нашим држављанима, који су се 13. јула 1929. године затекли у иностранству, а досуђене су инвалидске принадлежности и одобрено им је по чл. 93. Инвалидског закона од 1925. године уживање истих у

иностранству — ове се принадлежности имају исплаћивати и на даље, све до 1. октобра 1929. године, под условом да та лица нису изгубила то право са кога другог разлога предвиђеног Инвалидским законом од 1929. године.

Оним нашим држављанима, који су се 13. јула 1929. године затекли у иностранству, а досуђене су им инвалидске принадлежности, али им уживање истих у иностранству није одобрено — исплата инвалидских принадлежности може им се одобрити само у случају предвиђеном у § 94. Инвалидског закона од 1929. године.

Сви они одсељеници који су се 13. јула 1929. године затекли у иностранству, а којима су дотле биле досуђене инвалидске принадлежности, као и лица, која од ових доводе своје право, губе по самом Закону — без поновног суђења — 1. новембра 1929. године са повратном снагом од 1. октобра 1929. године, право на све врсте државне заштите и помоћи, ако се до 1. новембра 1929. године не врате у Отаџбину. Они који се у року најдаље за три године, рачунајући од дана одласка врате у Отаџбину, задобијају накнадно, од дана повратка, право на уживање државне заштите и помоћи, ако и на даље испуњавају услове овога Закона. Право на државну заштиту и помоћ не губе по овом основу она лица, којима је по § 94. одобрено уживање инвалидских принадлежности у иностранству, или која се у иностранству налазе по налогу државних или самоуправних власти.

Као породице и родитељи по тач. 5. § 103. имају се сматрати само лица, која доводе своје право од ратника, који су извршним решењима били признати за ратне инвалиде и доцније умрли. Овај пропис не односи се, дакле, на породице и родитеље оних ратника по тач. а), б) и в) под 2. § 1. који су у рату погинули, у рату умрли од задобивених рана, повреда, или озледа или од болести задобивених при вршењу обавезне и одређене војне дужности, или за време борбе нестали.

Чл. 27.

(§ 104.)

Пријаве по § 104. које се према другом ставу § 108. имају сматрати као благовремене, подносе се после 31. децембра 1929. године Инвалидском суду при штабу оне дивизијске области, на чијем подручју подносилац пријаве има своје стално боравиште. Подносилац пријаве дужан је у истој да наведе, који му је суд признао право на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925. године. Инвалидски суд дужан је, да изда уверење, односно одлуку, по § 105., пошто ова надлежност, према последњем ставу § 101. прелази 1. јануара 1930. године од првостепених (окружних, средњих, котарских, крајних) судова на нове инвалидске судове.

Уз пријаву приложиће, у колико је коме по одредбама овога Закона потребно:

а) *Лични инвалиди:*

1. — Оверен препис последњег инвалидског уверења или инвалидског листа, у коме је означена дијагноза и проценат онеспобљености. Ако је молилац последњи пут прегледан од специјалне инвалидске комисије у 1923., 1924. или 1925. години, тражиће оверен препис докумената о овоме прегледу од првостепеног (окружног, средњег, котарског, крајног) суда, који му је признао инвалиднину по Инвалидском закону од 1925. године.

2. — Уверење државног или самоуправног лекара, надлежног за место у коме молилац има свој домицил: да стање његове инвалидности према инвалидском уверењу — инвалидском листу — није побољшано. Ако је стање побољшано, онда је лекар дужан, да тачно опише у чему је наступило ово побољшање.

Ратни инвалиди, који се налазе у иностранству по наредбама државних или самоуправних власти, или који

ради специјалног лечења, по поднетом лекарском уверењу морају живети у иностранству, као и ратни инвалиди — страни држављани — подносе лекарско уверење оног војног или грађанског лекара, кога буде именовао претставник наше Краљевине на страни. Активни и пензионисани официри који се налазе у иностранству подносе уверење оног војног лекара у иностранству кога буде именовао војни, или ако овог нема, цивилни претставник наше Краљевине. Ако нема војног лекара, онда подносе уверење грађанског лекара, кога буде именувала иста власт.

Активни и пензионисани официри, који се налазе у земљи, подносе уверење војног лекара, кога одреди надлежна војна власт за место њиховог домицила.

Пре него приступи прегледу ратног инвалида, лекар ће се уверити из докумената, које инвалид буде поднео, у његову индентичност. Ова констатација мора се навести у уверењу.

3. — а) Уверење надлежне општинске власти о члановима породичне заједнице или задруге и уверење пореске управе о покретној и непокретној имовини ма где била; о годишњим приходима од занимања, зараде, службе, заната и других извора, о месечној плати или пензији; о непосредном порезу, који је на поменуте пореске објекте плаћао у времену онеспособљења инвалид сам, односно његов отац, ако је са њим тада био у заједници, односно његова задруга, ако је тада био њен члан; уверење о непосредном порезу, којим је на поменуте пореске објекте сада задужен инвалид сам, односно његов отац, ако је са њим у заједници, односно његова задруга, ако ова постоји.

Уверење о висини плате или пензије и припадајућих додатака државних или самоуправних службеника издаје надлежна благајна која врши исплату ових припадности.

Лични инвалиди који су још при подношењу молбе за инвалиднину по ранијим законским прописима под-

нели уверење о имовном стању у времену онеспособљења, нису дужни да ово уверење понова подносе.

Ако из времена онеспособљена ратних инвалида не постоје подаци о имовном стању и разрезаним непосредним порезима, било за то што се у оном времену није могао вршити разрез пореза, било за то што су пореске књиге из оног доба пропале или поништене, узимаће се у обзир први наредни разрез пореза, о коме има података, а уз то уверење општинске власти, да ли је ратни инвалид, односно његова породична заједница, односно његова задруга, од његовог онеспособљења до овога разреза пореза отуђила, шта и у којој вредности од имовине.

б) Уверење надлежне општинске власти, да су му живи сви чланови породице на које прима додатак по Инвалидском закону од 1925. године;

в) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да није кажњен по одредбама тач. 1. под в) § 5. овога Закона.

Активни и резервни официри, који су као такви онеспособљени у рату, подносе уверење Министарства војске и морнарице. У ове официре рачунају се и официри, на које се односе прописи другог става § 106

Пресуде донете пре рата, у коме је ратни инвалид онеспособљен, не утичу на његово право на државну заштиту и помоћ.

г) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да не постоји ни један од случајева из тач. 5., 6., 7., 8. и 10. § 42. Они који су били активни официри па су у пензији или оставци, резервни официри као и резервни официри разрешени службе резервних официра поднеће уверење ових власти, да не постоји ни један од случајева из тач. 5., 6., 8. и 10. § 42., и уверење Министарства војске и морнарице, да не постоји ни један од случајева из тач. 7. и 9. § 42. Ово важи и за официре, на које се односе прописи другог става § 106. Официрима који су у времену подношења пријаве у

активи, уверење да не постоји ни један од случајева из тач. 7., 8. и 10. § 42. издаје Министарство војске и морнарице.

Пресуде донете пре онеспособљења — у колико нису побројане под тач. 1. под в) § 5. — не утичу на право на државну заштиту и помоћ.

Уверење, да не постоји ни један случај из тач. 1., 2., 3. и 4. § 42. није потребно подносити, јер је државна, самоуправна или општинска власт дужна да о сваком таквом случају, чим се овај појави, извести финансијску власт, ради привремене обуставе инвалиднине, као и надлежни инвалидски суд ради решавања о губитку државне заштите и помоћи.

б) Породице:

1.— Уверење надлежне општинске власти о члановима породичне заједнице или задруге и уверење пореске управе о покретној и непокретној имовини, ма где било, о годишњим приходима од занимања, зараде, службе, заната и других извора, о месечној плати или пензији, о непосредном порезу, који је на поменуте пореске објекте плаћао покојник — од кога породица доводи своје право на државну заштиту и помоћ — у времену онеспособљења односно смрти или нестанка, односно његовог оца, ако је са њим тада био у заједници, односно његова задруга, ако је тада био њен члан; уверење о непосредном порезу, којим је на поменуте пореске објекте сада задужена његова породица, односно његов отац, ако са његовом породицом живи у заједници, односно његова задруга, ако ова постоји. Уверење о висини плате или пензије, или припадајућих додатака државних или самоуправних службеника, издаје благајна, која врши исплату ових принадлежности.

Породице које су још при подношењу молбе за инвалидску потпору по ранијим законским прописима поднеле уверење о имовном стању у времену онеспособљења,

односно у времену смрти покојника, нису дужне да ово уверење понова подносе.

Ако из времена онеспособљења умрлог ратног инвалида, односно смрти или нестанка ратника не постоје податци о имовном стању и разрезаним непосредним порезима, поступиће се онако како је објашњено за личне инвалиде.

2.— Уверење општинске власти или матричног уреда, да се удова није преудала, као и уверење општинске власти, односно местне полицијске власти каквог је владања.

3.— Уверење општинске власти, да су живи сви чланови породице, који уживају инвалидску потпору.

4.— Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да нису ни чланови породице, ни лица од којих доводе своје право на инвалидску потпору, кажњавани по одредбама тач. 1. под в) § 5.

Пресуде донете пре рата, — у коме је ратни инвалид онеспособљен, односно ратник умро или нестао, — не утичу на право његове породице на државну заштиту и помоћ.

Породице умрлих ратних инвалида — активних и резервних официра — као и породице активних и резервних официра који су као ратници погинули, умрли или нестали у току рата подносе уверење Министарства војске и морнарице, да ови официри нису у рату кажњени за дела извршена у рату по одредбама тач. 1. под в) § 5. У ове официре рачунају се и они официри на које се односе прописи другог става § 106.

5.— Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да ни код покојника, ни код породице не постоји ни један од случајева из тач. 5, 6., 7., 8. и 10. § 42. Да код покојника не постоји ни један случај из тач. 7. и 9. § 42. ако је покојник био активни или резервни официр, активни официр у оставци, односно резервни официр разрешен службе резервног официра, уверење издаје Министарство војске и морнарице.

Исто важи и за официре, на које се односе прописи другог става § 106.

Пресуде донете пре онеспособљења ратног инвалида, односно погибије, смрти или нестанка ратника, — у колико нису већ побројани под тач. 1. под в) § 5. — не утичу на права на државну заштиту и помоћ.

У погледу тач. 1., 2., 3. и 4. § 42. важе одредбе, наведене под тач. а) чл. 27. овог правилника за личне инвалиде.

6. — Уверење школских власти, односно завода у случајевима побројаним под тач. 6. и 7. под б) § 104.

в) *Родитељи:*

1. — Уверење о имовном стању и непосредним презима према одредбама које важе за породице.

2. — Уверење пореске управе, да погинули, умрли или нестали син, по коме им је досуђена инвалидска потпора, нема породице (жене или деце) која прима инвалидску потпору.

3. — Уверење надлежне општинске власти, да немају другог пунолетног сина.

4. — Извод из књига рођених, а где ових нема онда уверење у смислу чл. 59. Уредбе о правној ликвидацији стања створеног ратом.

5. — Ако су испод 60 година уверење државног или самоуправног лекара, надлежног за место њиховог сталног боравишта, да су неспособни за привредни рад.

Родитељи, који се налазе у иностранству ради специјалног лечења, као и страни држављани подносе уверење о неспособности за привредни рад оног лекара, кога буде одредио претставник наше Краљевине на страни.

6. — Уверење надлежне општинске власти или матичног уреда, да се после погибије, нестанка или смрти сина од кога заснивају своје право, отац није женио, односно мајка није преудала.

7. — Уверење, да нису ни они, ни лице, од кога доводе право на инвалидску потпору, кажњавани по одредбама тач. 1. под в) § 5. поднеће према одредбама које важе за породице.

8. — Уверење, да ни код њих ни код покојника, од кога доводе право на инвалидску потпору, не постоји ни један од случајева из § 42., поднеће према одредбама, које важе за породице.

Чл. 28.

(§ 106.)

Пропис претпоследњег става § 4., да се ратник о коме не стигне никаква поуздана вест има огласити судским решењем за нестало, не односи се на несвршене предмете по §§ 101. и 106.

Инавалдски предмети оних лица, која су се 13. јула 1929. године затекла у иностранству, а којима дотле инвалидске припадности нису досуђени извршним решењем, као и оних лица, која су пре 13. јула 1929. године поднела надлежним властима потребну пријаву, а којима инвалидске припадности до тога дана нису биле досуђене извршним решењем, па се после одселе у иностранство, имају се сматрати као нерешени у смислу § 106. и као такви расправити по новом Закону, а само благовременост пријаве, почетак, трајање и величина инвалидских припадности до 1. јануара 1930. године расправиће се по ранијим инвалидским законским прописима.

Чл. 29.

(§ 107.)

Инавалдима I групе, који имају право на специјални додатак за негу, инвалидски судови досуђиваће уз инвалднину и овај додатак.

По одредбама § 107. комисије за преглед инвалида при војном округу суперревизијске комисије надлежне команде дивизијске области позиваће на преглед инвалиде само у случајевима у којима буду преглед сматрале

потребним ради правилнијег одређивања процента оне-способљености.

У случају да инвалидски суд ратном инвалиду не призна право на инвалиднину, зато што не испуњава услове из § 99., оцениће да ли молилац има права на остале врсте заштите и помоћи по овоме Закону и до-неће о томе своје решење.

Пропис последњег става § 71. односни се и на предмете поменуте у § 107.

Чл. 30.

(§ 109.)

Пропис првог става § 109. важи и за наше држав-љане који су за време прошлих ратова као добровољци припадали саставу српске или црногорске војске, или се као усташе и четници борили у њиховим редовима, а испуњавају и остале услове овога Закона, право на др-жавну заштиту имају по одредбама овога Закона и њи-хове породице.

Чл. 31.

(§ 112.)

У износ од 20.— динара не урачунавају се порези, поменути у другом и трећем ставу § 99., ни порез на максимиране приходе поменуте у четвртог ставу § 99.

Док једном пореском обвезнику не буду разрезани порези по садањем Закону о непосредним порезима на све његове пореске објекте поменуте у првом ставу § 99., сиромашно стање одређује се према износу од 20.— динара основних и непосредних пореза разрезаних по ранијих пореским прописима на земљиште (без десе-тинског паушала), на радње, занимање и капитал, ако непосредни порези из првог става § 99., делимично раз-резани по новим пореским прописима, не прелазе већ износ од 120.— динара, или ако приходи од несамо-сталног рада, из четвртог става § 99., не прелазе мак-симирани износ.

Чл. 32.

(§ 113.)

Ратни инвалиди са најмање 30% неспособности за привредни рад, који су због болести задобивених у рату, за такве признати по одредбама Инвалидског закона од 1925. године, а који по одредбама овог Закона губе право на даљи пријем инвалиднине задржавају само право на лечење оних болести, због којих су оглашени за инвалиде.

Ова лица могу тражити бесплатно лечење на основу овереног преписа судског решења о признатом праву по Инвалидском закону од 1925. године; овереног пре-писа инвалидског уверења или инвалидског листа, из кога ће се видети дијагноза болести због којих је огла-шен за инвалида; овереног преписа уверења надлежне власти, да је примао инвалиднину до 1. октобра 1929. године или није примао с тога, што му је био извршен откуп инвалиднине или што је добио земљу по одред-бама аграрне реформе. Ако је 1. октобра 1929. године био државни службеник, оверен препис уверења над-лежне власти о томе. Поред тога, поднеће и уверење општинске односно полицијске власти, да не постоји ни један случај, који повлачи губитак државне заштите и помоћи по § 42.

Чл. 33.

(§ 114.)

При расправљању предмета по § 107., инвалидски судови вршиће ревизију по § 114. и тражиће податке по § 47. само од ратних инвалида, поменутих у другом ставу § 106., пошто је овим инвалидима инвалиднина досуђена на основу исказа сведока пре поделе војних архива.

Ако је такав ратни инвалид умро дужни су чланови његове породице, односно његови родитељи који од њега доводе право на државну заштиту и помоћ, да поднесу податке о његовој војној обавези у миру и рату, чину, месту и времену онеспособљења у рату.

Чл. 34.

Овај Правилник ступа на снагу са даном обнародовања у „Службеним новинама“.

Ст. Бр. 83215.

20. децембра 1929. год.
у Београду

Министар
социјалне политике
и народног здравља,
Др **М. Дринковић**, с. р.

Овај Правилник обнародован је у „Службеним новинама“ од 27. децембра 1929. год. Бр. 304. — СХХІХ.

На основу § 12 Инвалидског закона од 4 јула 1929 године, а по предлогу Министра социјалне политике и народног здравља Бр. 83600/29., Министар финансија, у сагласности са Претседником Министарског савета, донео је следеће

РЕШЕЊЕ ДРБр.: 221500/29. год.

о

*ДОДАТЦИМА НА СКУПОЋУ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦА
РАТНИХ ИНВАЛИДА*

које гласи:

Чл. 1.

Ратни инвалиди I, II, III, IV, V. и VI групе добијају додатак на скупоћу за сваког члана породице.

Као чланови породице сматрају се: законита жена (код муслима једна), брачна деца, ванбрачна призната деца и законитим путем до почетка рата усвојена деца.

Чл. 2.

Додатак за сваког члана породице износи:

- а) код редова, каплара и подофицира
I	групе	3.—	динара	дневно,
II, III, и IV	групе	1,50	динара	дневно,
V и VI	групе	0,80	динара	дневно;
- б) код нижих официра, капелника и војних свештеника
I	групе	4,50	динара	дневно,
II, III, и IV	групе	3,50	динара	дневно,
V и VI	групе	2,50	динара	дневно;

в) код виших официра, капелника и војних свештеника

I	групе	5.—	динара	дневно,
II, III и IV	групе	4.—	динара	дневно,
V и VI	групе	3.—	динара	дневно.

Један месец рачуна се у тридесет дана.

Чл. 3.

При одређивању додатака члановима породица ратних инвалида узима се у обзир само стварни проценат онеспособљености за привредни рад признат извршним судским решењем.

Повећање степена инвалидности за 10% према § 9. Инвалидског закона не даје право на додаток веће групе.

Чл. 4.

Породица ратног инвалида I групе смештеног у инвалидски дом или душевну болницу, примаће поред 2/3 његове инвалиднине по § 7 Инвалидског закона, још и пун износ додатака на чланове породице, ако на овима право.

Чл. 5.

Ако се удова погинулог, умрлог или несталог ратника, или умрлог ратног инвалида I, II, III, IV, V или VI групе преуда за ратног инвалида које од поменутих група, ратни инвалид примаће, под условима овог решења додатак на жену, и ако је раније примила мираз по § 45 Инвалидског закона или откупнину инвалидске потпоре по § 87 истог закона.

Чл. 6.

Немају права на овај додаток:

- 1) Ратни инвалиди све док се налазе у активној државној или самоуправној служби;
- 2) Ратни инвалиди који примају пензију из државне или самоуправне касе;
- 3) Ратни инвалиди који су као радници, надничари, дневничари или слични службеници упуслени код др-

жавних или самоуправних власти, предузећа или установа, за време таквог упуслења и

4) Ратни инвалиди који, према § 98 и 99 Инвалидског закона, нису сиромашног стања те немају права ни на инвалиднину.

Чл. 7.

Породични додаток на жену не припада:

- 1) Ако је жена активни државни или самоуправни службеник;
- 2) ако жена прима личну пензију из државне или самоуправне касе;
- 3) ако жена, било од покретног или непокретног имања, има приход који месечно износи укупно преко 300.— динара;
- 4) ако жена, било од самосталног или несамосталног рада, има приход који месечно износи укупно преко 300.— динара;
- 5) ако жена, од имања под тач. 3) и рада под тачком 4) овог члана, има приход који месечно износи укупно преко 300.— динара; и
- 6) ако је жена растављена, без обзира је ли повећена бракоразводна парница или није.

Чл. 8.

Породични додаток на дете не припада:

- 1) Ако се дете уда, односно ожени;
- 2) ако дете има сопственог имања, покретног или непокретног, чији месечни приход износи преко 300.— динара;
- 3) ако дете на име прихода од несамосталног рада прима месечно преко 300.— динара;
- 4) ако дете, од имања под тач. 3) и рада под тач. 4) овог члана, има приход који месечно износи преко 300.— динара;

5) ако се дете смести у који јавни, грађански, војни, добротворни или васпитни завод, у коме добија потпуно и бесплатно издржавање;

6) ако дете ступи у службу као ученик, или шегрт, па му послодавац даје потпуно и бесплатно издржавање;

7) ако дете има школску или научну стипендију, уживање из каквог фонда, помоћ или благодејање у месечном износу преко 300.— динара;

8) ако је дете инвалида усвојено од трећег лица; и

9) ако је дете навршило 16 годину живота.

Ако дете наставља школовање у којој средњој или вишој државној школи, право на додатак на ово дете траје до навршетка школовања, а најдаље до навршене 23 године живота. Као наставак школовања не сматра се посећивање курсева или вечерњих школа.

Чл. 9.

Право на овај додатак привремено губе:

1.) ратни инвалиди за време издржавања казне, ако су осуђени по првом ставу § 43. Инвалидског закона и

2.) ратни инвалиди, за време, за које по другом ставу § 43. Инвалидског закона губе право на пријем инвалиднине.

Чл. 10.

За увек губе право на овај додатак:

1) Ратни инвалиди, који за увек губе право на инвалиднину по § 42. Инвалидског закона.

Лица, која по другом ставу § 42. истога Закона понова задобијају право на државну заштиту и помоћ, задобијају уједно и право на овај додатак, ако и на даље испуњавају услове истога закона и услове овог решења;

2) Ратни инвалиди, који за увек губе право на инвалиднину по другом ставу § 43. Инвалидског закона;

3) Ратни инвалиди за оног члана породице, који буде осуђен по § 42. или по првом или другом ставу § 43. Инвалидског закона.

Чл. 11.

Додатци по овом Решењу исплаћују се заједно са инвалиднимом месечно унапред и на истој каси.

Промене које се појаве у току месеца не узимају се у обзир, већ је увек меродавно стање првог дана сваког месеца. Ако инвалиднина, досуђена по §§ 38., 39. и 73. до 77. Инвалидског закона, почиње тећи кога другог дана у месецу, припадајући додаци почињу тећи истога дана.

Чл. 12.

Ратни инвалиди испуниће првог јануара и првог јула сваке године на каси на којој примају инвалидске принадлежности, нарочите пријаве, које ће прописати Министар финансија, ради констатовања, да ли испуњавају све услове за пријем ових додатака. Ове пријаве оверавају по садржини општински судови (општинска поглаварства), на чијем подручју ратни инвалид има своје стално боравиште.

Сваку промену, која утиче на пријем ових додатака, подносилац пријаве мора одмах пријавити надлежној благајни новом пријавом.

О свакој промени која повлачи потпуну или делимичну обуставу односно губитак свих додатака, дужан је надлежни општински суд (општинско поглаварство), да у смислу § 61. Инвалидског закона извести благајну на којој ратни инвалид прима ове додатке. Неизвршење овог прописа повлачи казну по одредбама § 26. Инвалидског закона.

Чл. 13.

Док буџетом не буде одређена нарочита партија за исплату породичних додатака по овоме решењу, ови додаци исплаћиваће се из партије за исплату редовне инвалиде и додатака; партија 52. поз. 1. Буџета расхода за 1929-30. годину.

Чл. 14.

Ови додатци почињу тећи од 1. јануара 1930. године, а исплаћују се само оним ратним инвалидима којима се призна право на инвалиднину извршним решењем надлежног суда по § § 106. и 107. Инвалидског закона.

Чл. 15.

Све потребне одлуке, објашњења и упутства за правилну примену овог решења даваће Министар финансија, а по потреби у споразуму са Министром социјалне политике и народног здравља.

Ово Решење обнародовано је у „Службеним новинама“, од 15. јануара 1930. године Бр. 10-III.

П Р И Ј А В А

За пријем додатака на скупоћу по решењу ДРБр. 221.500/29 год. о додатцима на скупоћу чланова породице ратних инвалида.

1. Име и презиме подносиоца пријаве	
2. Број извршног решења, којим је инвалида регулисана, и у којој групи;	
3. Уверење о годишњем непосредном (без допунског) порезу с обзиром на §§ 98. и 99. Инв. Закона;	
4. Налази ли се инвалид у државној или самоуправној служби или пензији, или било у каквом службеном односу код државних или самоуправних власти, предузећа или установа;	
5. Име жене и деце на које се тражи додаток са означањем дана, месеца и године рођења деце, као и да ли је дете брачно, ванбрачно, позакоњено или је усвојено, када и којом судском одлуком;	
6. Имају ли жена и деца ма каквих прихода, ма по ком основу са назначењем износа за свако лице. За децу овде се разумеју и рачунају све врсте помоћи, стипендија, благодјељања, издржавања и т. д.	
7. Доказ о редовном школовању за децу од 16 до 23 године.	

Подносилац пријаве

ратни инвалид ..... групе.

Да су наводи ратног инвалида г. ....
житеља ове општине у овој пријави тачни и истинити, оверава Суд општине у .....

Н. З. Неверно попуњавање пријаве и оверавање лажних чињеница кажњава се као кривично дело по Општем Кривичном законнику.

Таблице инвалидских потпора удова (са и без деце) и сирочади; новчане помоћи родитеља и инвалиднине подофицира.

I

Годишњи износ инвалидске потпоре удова у рату погинулих, умрлих и несталих ратника, које не примају пензију

Кад ужива инвалидску потпору:	ЧИН И ЗВАЊЕ					
	Редова и каплара:	Поднаредника:	Наредника:	Нижег официра:	Вишег официра:	Генер. и адмирала:
Удова без деце:	1056.—	1161,60	1267,20	2112.—	3072.—	4032.—
Удова са 1 дететом:	1716.—	1887,60	2059,20	3432.—	4992.—	6552.—
Удова са 2 деце:	1980.—	2178.—	2376.—	3960.—	5760.—	7560.—
Удова са 3 и више деце:	2640.—	2904.—	3168.—	5280.—	7680.—	10080.—

II

Годишњи износ инвалидске потпоре удова активних официра, војних и државних чиновника и службеника и активних подофицира, у рату погинулих, умрлих и несталих, које по специјалним законима имају права на пензију.

Кад ужива инвалид. потпору:	ЧИН И ЗВАЊЕ:					
	Редова и каплара:	Поднаредника:	Наредника:	Нижег официра:	Вишег официра:	Генер. и адмирала:
Удова без деце:	1584.—	1742,40	1900,80	3168.—	4608.—	6048.—
Удова са 1 дететом:	1980.—	2178.—	2376.—	3960.—	5760.—	7560.—
Удова са 2 деце:	2244.—	2468,40	2692,80	4488.—	6528.—	8568.—
Удова са 3 и више деце:	2640.—	2904.—	3168.—	5280.—	7680.—	10080.—

III

Годишњи износ инвалидске потпоре удова умрлих ратних инвалида V и VI групе.

Кад ужива инвалид. потпору:	ЧИН И ЗВАЊЕ:											
	Редова и каплара:		Поднаредника:		Наредника:		Нижег официра:		Вишег официра:		Ген. и адмирала:	
	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI
Удова без деце:	864.—	720.—	950,40	792.—	1036,80	864.—	1440.—	1728.—	2528.—	2160.—	3328.—	2880.—
Удова са 1 дететом:	1404.—	1170.—	1544,40	1287.—	1684,80	1404.—	2340.—	2808.—	4108.—	3510.—	5408.—	4680.—
Удова са 2 деце:	1620.—	1350.—	1782.—	1485.—	1944.—	1620.—	2700.—	3240.—	4740.—	4050.—	6240.—	5400.—
Удова са 3 и више деце:	2160.—	1800.—	2376.—	1980.—	2592.—	2160.—	3600.—	4320.—	6320.—	5400.—	8320.—	7200.—

IV

Годишњи износ инвалидске потпоре сирочади у рату погинулих, умрлих несталих ратника

Кад ужива инвалидску потпору:	ЧИН И ЗВАЊЕ:			
	Редова и каплара:	Поднаредника:	Наредника:	Нижег официра:
Једно дете:	1716.—	1887,60	2059,20	3432.—
Двоје деце:	2112.—	2323,20	2534,40	4224.—
Троје и више деце:	2640.—	2904.—	2168.—	5280.—
			Вишег официра:	Генерала и адмирала
			4992.—	6552.—
			6144.—	8064.—
			7680.—	10080.—

V

Годишњи износ инвалидске потпоре сирочади умрлих ратних инвалида V и VI групе:

Кад ужива инвалидску потпору:	Ч И Н И З В А Њ Е:											
	Редова и каплара		Полнаредника		Наредника		Нишег официра		Вишег официра		Генерала и Адмирала	
	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI	V	VI
Једно дете	1404.—	1170.—	1544,40	1287.—	1684,80	1404.—	2808.—	2340.—	4108.—	3510.—	5408.—	4680.—
Двоје деце	1728.—	1440.—	1900,80	1584.—	2073,60	1728.—	3456.—	2880.—	5056.—	4320.—	6656.—	5760.—
Троје и више деце	2160.—	1800.—	2376.—	1980.—	2592.—	2160.—	4320.—	3600.—	6320.—	5400.—	8320.—	7200.—

VI

Годишњи износ новчане помоћи родитеља:

Кад помоћ ужива:	Ч И Н И З В А Њ Е											
	Редова и каплара:		Полнаредника:		Наредника:		Нишег официра:		Вишег официра:		Генерала и адмирала:	
	Редова и каплара:	Полнаредника:	Наредника:	Нишег официра:	Вишег официра:	Генерала и адмирала:						
Један родитељ:	1056.—	1161,60	1267,20	2112.—	3072.—	4032.—						
Оба родитеља:	1584.—	1742,40	1900,80	3168.—	4608.—	6048.—						

VII

Годишњи износ инвалиднине подофицира (види таблицу на стр. 11. Инв. Закона):

Чин и звање	ГРУПЕ И ПРОЦЕНТИ НЕСПОСОБНОСТИ:								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	100% са додатком	100% ⁰	90% ⁰	80% ⁰	70% ⁰	60% ⁰	50% ⁰	40% ⁰	30% ⁰
Полнаредника:	9240.—	5280.—	3432.—	2904.—	2376.—	1980.—	1540.—	792.—	594.—
Наредника:	10080.—	5760.—	3744.—	3168.—	2592.—	2160.—	1680.—	864.—	648.—

СЕДИШТА ИНВАЛИДСКИХ СУДОВА

I. У првом степену решавају:

- 1.— Инвалид. суд дунавске дивиз. области — Београд
- 2.— " " дринске " " — Ваљево
- 3.— " " потиске " " — Суботица
- 4.— " " босанске " " — Сарајево
- 5.— " " врбаске " " — Бања Лука
- 6.— " " јадранске " " — Мостар
- 7.— " " зетске " " — Цетиње
- 8.— " " вардарске " " — Битољ
- 9.— " " косовске " " — Приштина
- 10.— " " брегалничке " " — Штип
- 11.— " " савске " " — Загреб
- 12.— " " осигејке " " — Осигејек
- 13.— " " дравске " " — Љубљана
- 14.— " " шимадијске " " — Крагујевац
- 15.— " " моравске " " — Ниш
- 16.— " " тимочке " " — Зајечар

По § 63. Инвалидског закона, инвалидски судови постоје у местима штабова дивизијских обласних команди, са надлежношћу за сва лица која стално бораве на територији дивизијске области.

II. У другом и последњем степену решава:

Виши Инвалидски суд у Београду (са седиштем при Министарству социјалне политике и народног здравља.)

Овај је суд један за целу Краљевину

НЕКОЛИКО НАПОМЕНА О ВАЖНИЈИМ ОДРЕДБАМА РАНИЈИХ ИНВАЛИДСКИХ ЗАКОНА.

I.

РОКОВИ ПО РАНИЈИМ ЗАКОНИМА.

Према чл. 35. Закона о *пошпори војних инвалида од 10. априла 1914. године*, право на подношење пријаве инвалида, односно њихових породица, за тражење потпоре траје три године. За пријаву из мирног доба рачунао је се рок од дана случаја, а из рата за шест недеља од дана демобилизације. После овога рока, право тражења потпоре у оба случаја застарева како личним инвалидима, тако и њиховим породицама.

Закон о *привременој помоћи инвалида и породица погинулих и ш. д. од 31. децембра 1921. године* својим чл. 20 тач. 3. наређује, да трогодишњи рок за пријаве, одређен чл. 35. закона о потпори војних инвалида од 1914. године, почиње тећи по истеку шест недеља од дана објављене демобилизације у 1920. години.

Према овоме, *крајњи рок за подношење пријава, како личних инвалида тако и породица погинулих, помирлих и несталих ратника, истекао је 17. маја 1923. године.*

Инвалидски закон од 1925. године чланом 106. да — је право лицима, — која су пре ступања на снагу тога закона (17. — XI. — 1925. год.) одбијена од права на инвалидску потпору, што пријаву нису у законском року

поднела надлежној власти, као и оним ратним инвалидима, који су били оправданим разлозима спречени, — да се пријаве надлежном суду у року од једне године дана, од дана ступања на снагу овога закона.

Инвалидски закон од 4. јула 1929. године, у погледу напред поменутих рокова, не чини никакве измене.

II.

ПОНОВНО СУЂЕЊЕ

По закону о пошпори војних инвалида од 10. априла 1914. године, потражиоц потпоре, према чл. 24. овога закона, имао је права поднети нове доказе и тражити ново суђење у року од три године, од дана извршности првог решења, ако му њиме није досуђена инвалидска потпора.

Инвалидски закон од 1925. године чланом 77. даје право странци да може тражити *ревизију* извршног решења, у року од године дана, од дана пријема решења, ако је истим учињена материјална повреда закона. Из истог разлога дато је право и Министру социјалне политике, да без обзира на рок, може тражити ревизију извршног решења о инвалидској потпори.

Чланом 78. истог Инвалидског закона даје се право странци, да на основу нових доказа, који нису били пред судом за време ранијег пресуђивања, тражи *обнову пошпуйка* у року од године дана, од дана пријема извршног решења.

Инвалидски закон од 4. јула 1929. године спојио је оба ова случаја у § 73. Према овоме законском пропису, молба за *поновно суђење* подноси се Инвалидском суду најдаље у року од шест месеци, рачунајући од дана извршности последњег судског решења. Поновно суђење може се тражити само једанпут.

III.

РЕВИЗИЈА ИНВАЛИДСКИХ ПОТПОРА У 1923. ГОДИНИ.

Решењем Министарског савета од 13. априла 1923. године Бр. 38652, које је озакоњено чл. 35. Закона о буџетским дванаестинама са месеце јули, август и септембар 1923. године било је одлучено, да се изврши ревизија свих решења, по којима је до тога датума била досуђена инвалидска потпора личним инвалидима и породицама и да се изврши понован преглед личних инвалида, којима је инвалиднина била досуђена.

У ту сврху било је образовано десет „Специјалних инвалидских комисија“, које су радиле у местима команда војних округа.

У дужност овим комисијама било је стављено, да по Упутству издатом од стране Министра социјалне политике прегледају све предмете, којима је досуђена инвалидска потпора од стране: инвалидских судова, покрајинских управа и Инвалидског отсека у Новом Саду. Од овога били су *изузети* само предмети по којима је инвалидска потпора досуђена од првостепених судова.

Сва решења (са предметима) за које је Специјална инвалидска комисија нашла да не одговарају Закону, достављана су, са потребном одлуком, Министарству социјалне политике ради издавања наређења финансијским властима за обуставу даље исплате досуђене инвалидске потпоре.

По издатом наређењу за обуставу, Министарство је све овакве предмете упућивало нарочито установљеном „Специјалном Инвалидском суду“ при Министарству, који је доносио дефинитивну одлуку. Решења овога суда су извршна.

Али, чланом 105. (претпоследњи став) Инвалидског закона од 17. новембра 1925. године, свима лицима, ко-

јима је решењем Специјалног Инвалидског суда **коначно обустављена инвалидска потпора**, дато је право да у року од шест месеци, од дана саопштења разлога коначне обуставе, са новим доказима траже **обнову поступка**, код надлежног првостепеног, окружног, односно среског, катарског или острајног суда.

Суд је у оваквом случају био дужан да донесе формално образложено решење, којим одобрава обнову поступка, ако је странка новоприбављеним доказима отклонила разлоге коначне обуставе, и у смислу става другог чл. 106. поменутог Инвалидског закона доставити га, по званичној дужности, надлежном Вишем Инвалидском суду на разматрање и коначно решење.

Решења пак, којима се одбија захтев за обнову поступка, а противу којих није у законском року изјављена жалба, постајала су извршна и нису се морала слати Вишем Инвалидском суду.

Предмети пак по којима је Специјална Инвалидска комисија донела одлуку о обустави даље исплате инвалидске потпоре, а Специјални Инвалидски суд, пре своје ликвидације (31.-XII.—1925. године), није стигао да донесе коначну одлуку, као несвршени, претстављали су **привремену обуставу**. Ови предмети, према пропису чл. 107. Инвалидског закона од 1925. године достављани су надлежним првостепеним, односно среским или котарским судовима у рад и доношење нове одлуке о праву пошто се предмет доследи, али без доношења претходног решења о обнови поступка.